

TULUN-AN SA PAGBASA SA HILIGAYNON
Para sa ika Anum nga Grado

I. TUYO NGA MA-AGUM

A. Bili

Pagtamud sang matibunog kag maayong pagkaon para sa lawas sang mga Ilonggo

B. Kasampaton

Pamatian: Makapamati maayo sang mga pamangkot agud makahatag sang husto kag sibu nga sabat.

Gintinguhaan: Makasabat sa mga pamangkot nga huaran sang pagsari sa pag-athag sa pagbasa

Basahon: Makahimo sang pamangkot nga huaran sang pagsari sa Pag-athag sa pagbasa

Sulaton: Makasulat sang mga pamangkot nga huaran sang pagsari sa pagathag sa pagbasa
Makasulat sang isa ka pahayag nga naga pa-athag sang proseso kung paanu magluto sang Turagsoy, pa-agi sa ila kaugalingun nga inagyan.

Paghuna-huna: Ang matul-id nga pag-usisa sa kada pamangkot nga naga silbi representante sa malain-lain nga lebel sang pagbasa nga may paghangup.

II. HALAMBALAN

“Turagsoy” ni Max Surban
Ang Lima ka Sari sang Pagbasa nga may Paghangup

III. KASANGKAPAN

Laragway ka mga isda
Laragway sang turagsoy

IV. PAGPADAYON

A. Pagpangaman

1. Mamangkot ang maestro kon kakaon na ang iyang mga estudyante antes sila malakat kadto sa eskuelahan
2. Mamangkot ang maestro kon ano ang ila sud-an, kon ano ang ila paborito nga sud-an.
3. Mamangkot ang maestro kon kakilala sila sang ngalan sang mga laragway nga ipakita sa ila.

a.

b.

c.

d.

4. Mamangkot ang maestro kon ano ang ila nga nahibal-an kaangut sang laragway. O pakadtoon ang mga estudyante sa blakbord para isulat ang ilang nahibal-an sa laragway.
Sari (bunguton, danlog, daku ulo, itom itom, tunukon,)

B. Presentasyon

1. Pagpamati kag pagsulat (Listening Cloze)

Ihambal: Subong pamatian ining akon nga kantahon kag isulat sa linya ang ihambal sang kanta. May trese ka tinaga nga ginkakas diri.

Ginsag-a ko ang sapa-sapa,

Didto sa may talamnanan

Ang _____ nga akon nadakpan

(1)

Ginhimo ko nga _____.

(2)

Nag-abot ang mga bisita

Kabarkada ko _____ inuman

(3)

Linagpang ko nga turagsoy

Amon _____

(4)

Linagpang ko nga turagsoy

Sa sabaw _____

(5)

Ginlaktan pa gid sang ginamos

Pinamalhas _____ kami sang higop

(6)

Ang siling sang _____

(7)

Sampat gid ang timplada mo

Linagpang nga _____

(8)

Kanamit gid pro

Pagkatapos namon sang _____

(9)

Linagpang ko nagbati

May nagadihal, nagasiyup-siyop

_____ ang bibig tama gid kahapdi

(10)

May _____ ang luha

(11)

Nga wala naman sing _____

(12)

Tungod sang turagsoy nga akon linagpang

_____ gid ka ka kahang.

(13)

Ihambal: Subong usisaon ta ang inyo nga gipansulat.

Ihambal: Subong sabta ining mga pamangkot.

1. Ano ang iya nga gibuhat didto sa talamnanan?
2. Ano ang iya nga nadakpan sa iya nga pagsag-a didto?
3. Ano ang kinaiya sang sini nga tawo ang imo maihambal nga gusto gid niya sagha-on ang sapa-sapa kag mandakop sang turagsoy?
4. May ara siya mga bisita, ara siya mga barkada, sa aton pa, ano nga tawo ini?

5. Siling sa Wikipedia “Kini nga isda gapuyo sa gadagan nga manabaw nga tubig lab-ang, isa ini ka (A. Hito B. Dalag C. Tilapia D. Isdang Dyanitor) ini nga turagsoy diri sa kanta?
6. Ano ang ambot silingon sang tinaga nga ini “lagpang”?
7. Kon ikaw man ang magkaon sang linagpang, ginalaktan pa gid bala nimo sang ginamos? Ngaa man haw/ngaan man wala haw?
8. Namitan ka bala sang linagpang nga turagsoy? Ngaa man haw/ngaan man indi?
9. Buhata o idrama ini “nagadihal”, “nagasiyup-siyop”.
10. Ikurit sa papel ang nawung nga ginapakita/ginapaguwa sa katapusan sini nga kanta.

C. Pa-athag sang Pama-agi

Ihambal: Ano ang inyo nahangpan o nakat-unan sa aton nga mga sabat sa una kag sa ikaduha nga pamangkot? Sa ikatlo kag sa ika-apat? Sa ikalima kag ikaanum? Sa ikapito kag ikawalo? Sa ikasiam kag katapusan?

Ihambal: Ari ang lima ka sari sang pagbasa nga may paghangup. Ini ang pagdumdum, paglubad, paghukom, pagsunod, kag paghimo.

1. Pagdumdum--- Makat-unan ang mga sabat sa mga pamangkot sang pagdumdum kay ara lang gid na sila nakasulat sa balasahon. Dason kita gid sang duha mo ka mata sa balasahon ang sabat.
2. Paglubad--- Indi makat-unan sang imo nga mga mata sa balasahon ang sabat sa mga pamangkot sang paglubad. Daw makita na nimo gid ang matabo kay magamit man ka sang mga parte o bahin sa balasahon. Kabatuk sang pagdumdum ining paglubad.
3. Paghukom---Dalhon sang gabasa ang iya nga nahibal-an nga halin sa iya mga natun-an sa eskwelahan asta sa iya kinabuhi. Ining iyang mga nahilbal-an ang mahimong basehan sa iyang paghukom sang parte o bahin nga iya ginbasa.

4. Pagsunod---Ginapaguwa diri ang pagsunod o pagbaton sang nagabasa sang parte o bahin sang iyang gibasa sa iyang kinabuhi o kaugalingon.
5. Paghimo---Ginapakita diri kon anu ang mahimo sang gabasa luas sa iban nga butang nga ginhatag sang tagsulat.

Ihambal: Magbalik kita sa una hangtud sa ika polo nga palamangkutanon. Ihatag ang mga sabat sa mga ini:

- a. Nano man pagdumdum sang mga pamangkot sa una kag sa ika duha?
- b. Nano man paglubad sang mga pamangkot sa ikatlo kag sa ikap-at?
- c. Nano man paghukom sang mga pamangkot sa ika lima kag sa ika unom?
- d. Nano man pagsunod sang mga pamangkot sa ika pito kag sa ika walo?
- e. Nano man paghimo sang mga pamangkot sa siyam kag sa ika pulo?

D. Pagdapat

Ihambal: Subong ihambal kon pagdumdom, paglubad, paghukom, pagsunod, o paghimo ang mga pamangkot:

1. Ano ang galangoy-langoy sa sabaw?
2. Ining mga gipanghambal sang kanta “sabaw”, “higop”, “pinamalhas”, sa aton pa _____ gid.
3. Ginapamalhas ka bala kon nagakaon ka sang turagsoy?
4. Nano gid pamalhason ang tawo?
5. Kon imo islan ining katapusan KANAMIT GID PRO, ano man diri ang imo islan?

Ihambal: Subong mahimo kamo sang mga pamangkot isa sa kada sari.

Ihambal: Lantawa ining mga laragway sang turagsoy kag paghimo sang mga pamangkot duha sa kada sari. Dason ihatag ang mga sabat sang mga pamangkot nga imo ginhimo.

a.

b.

Ihambal: Mag-ubra upod ang kapareha sa pag salaysay sang importansiya kag benepisyo sa paghibalo sang aton kaugalingun nga na andan nga mga lulutu-on nga naga pakita sang aton pagkatumandok. E bahin ang inyo nga kaisipan sa aton klase pagkatapos.

V. ALATIPANON

Ihambal: Pamati kamo sa bisan ano nga kanta sa Hiligaynon kag paghimo kamo sang lima ka pamangkot sa kada sari. Dason ihatag ang mga sabat sa mga pamangkot

Ihambal: Luas sa duha ka laragway sang turagsoy nga ari diri, ano pa ang imong nahibal-an sang pagluto sang turagsoy.